

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום רביעי כ"ח בתמוז תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

נדריים - נ"ב

1. אלו לשונות נדרי מאכל במשנתנו?
 - א. הנודר מן החלב - מותר בקום, מים היוצאים מהחלב, ור' יוסי אוסר.
 - ב. מן הקום - מותר בחלב. [ור' יוסי אוסר בברייתא].
 - ג. אבא שאול אומר: הנודר מן הגבינה - אסור בה בין מלוחה ובין טפלה, ולא אמרינן שסתם גבינה מלוחה היא.
 - ד. הנודר מן הבשר - מותר ברוטב ובקיפה [דק של בשר שיוורד לשולי קדרה] ור' יהודה אוסר.

רבי יהודה הביא ראיה: מעשה ואסר עלינו רבי טרפון בביצים שנתבשלו עמו.

דחו לו: ר' טרפון אסר רק באופן שאמר 'בשר זה עלי', שכיון שאמר 'זה' שויה אנפשיה חתיכה דאיסורא, ואסור ביוצא ממנו - שהנודר מן הדבר ונתערב באחר, אם יש בו בנותן טעם - אסור.
 - ה. הנודר מן היין - מותר בתבשיל שיש בו טעם יין.
 - ו. אמר קונם יין זה שאני טועם, ונפל לתבשיל, אם יש בו בנותן טעם - הרי זה אסור.

2. שנינו לקמן הנודר מן העדשים - אסור באשישים [עדשים מטוגנים בדבש], ור' יוסי מתיר. מדוע לענין 'קום' שהוא רק תולדת החלב ר' יוסי אסר? ר' יוסי ורבנן לא נחלקו - מר כי אתריה ומר כי אתריה' באתרא דרבנן - קרו לחלב חלב, ולקום קום, באתריה דרבי יוסי - אף לקום קרו קום החלב.

3. מה הדעה שמצינו בברייתא לגבי הלשונות הנ"ל?

הנודר מן החלב - מותר בקום. מן הקום - מותר בחלב. מן החלב - מותר בגבינה. מן הגבינה - מותר בחלב. מן הרוטב - מותר בקיפה. מן הקיפה - מותר ברוטב. אם אמר בשר זה עלי - אסור בו וברוטבו ובקיפו.

הנודר מן היין - מותר בתבשיל שיש בו טעם יין. אמר קונם יין זה שאני טועם - ונפל לתוך התבשיל, אם יש בו טעם יין - הרי זה אסור.

4. משנה - הנודר מן הענבים - מותר ביין, מן הזיתים - מותר בשמן. אמר קונם זיתים וענבים אלו שאיני טועם - אסור בהן וביוצא מהן. מה נסתפק רמי בר חמא?

האם הלשון 'אלו' היא בדווקא והיא הגורמת לאסור את היוצא, [וקמ"ל שאע"פ שאמר שאיני טועם רק אם אמר 'אלו' נאסר], או שהלשון שאיני טועם היא בדווקא והיא האוסרת.

ורצו לפשוט הספק מכמה מקומות:

 - א. קונם פירות האלו עלי, קונם הן לפי - אסור בחילופיהן ובגידוליהן. משמע ביוצא מהן מותר, והלשון 'אלו' אינה אוסרת. ונדחה: אף ביוצא מהן אסור, והעדיפו להשמיע את שחילופיהן כגידוליהן, [וכ"ש שהיוצא].
 - ב. שאיני אוכל ושאני טועם - מותר בחילופיהן ובגידוליהן, משמע ביוצא מהן - אסור, ו'שאיני' הוא גורם האיסור. ונדחה: יתכן שגם היוצא מותר, ואגב שלא הזכיר ברישא [הקודם] את דין היוצא, אף בסיפא לא הזכיר.
 - ג. אמר ר' יהודה: מעשה ואסר רבי טרפון... וכו' [לעיל שאלה 1 אות ד]... משמע ש'זה' או 'אלו' הוא הגורם לאיסור. ואכן מכאן מוכח ש'אלו' ודאי גורם לאיסור. רק עדיין לא מוכח לגבי 'שאיני טועם' לבד, האם גם הוא גורם איסור ליוצא.
 - ד. דג דגים שאיני טועם - אסור בהן בין גדולים בין קטנים, בין חיים בין מבושלים, ומותר בטריט טרופה ובציר. משמע ש'שאיני' אינו אוסר. ונדחה: היתר המשנה הוא רק על ציר שיצא קודם שאסר את הדג.